

Приозерск қаласы бойынша 2023-2024 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспарын бекіту туралы

Қарағанды облысы Приозерск қалалық мәслихатының 2022 жылғы 23 желтоқсандағы № 23/175 шешімі

Қазақстан Республикасының "Жайылымдар туралы" және "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Заңдарына сәйкес, Приозерск қалалық мәслихаты ШЕШІМ ЕТТІ:

1. Осы шешімнің қосымшасына сәйкес Приозерск қаласы бойынша 2023-2024 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспары бекітілсін.

2. Осы шешім алғаш рет ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қалалық мәслихат хатшысы

Б. Сәрсембеков

Приозерск қалалық мәслихатының
2022 жылғы 23 желтоқсандағы №
23/175 шешіміне қосымша

Приозерск қаласы бойынша 2023-2024 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспары

1 тарау. Кіріспе

1. Осы Приозерск қаласы бойынша 2023-2024 жылдарға арналған жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 20 ақпандағы "Жайылымдар туралы" Заңына сәйкес жайылымдарды ұтымды пайдалану, жем-шөпке қажеттілікті тұрақты қамтамасыз ету және жайылымдардың тозу үрдістерін болдырмау мақсатында қабылданды.

2. Жоспарды әзірлеу үшін келесі ақпарат пайдаланылды:

"Азаматтарға арналған Үкімет" Мемлекеттік корпорациясы" коммерциялық емес акционерлік қоғамының Қарағанды облысы бойынша филиалы - жер кадастры және жылжымайтын мүлікті техникалық тексеру департаменті 2018 жылы әзірлеген Приозерск қаласының жерлерін геоботаникалық зерттеп-қарау жөніндегі есеп;

"Приозерск қаласының ветеринария бөлімі" мемлекеттік мекемесімен берілген, ветеринариялық-санитариялық объектілер туралы мәліметтер;

"Приозерск қаласының ветеринария бөлімі" мемлекеттік мекемесімен берілген, ауыл шаруашылығы жануарлары мал басының саны туралы деректер;

"Приозерск қаласының ветеринария бөлімі" мемлекеттік мекемесімен берілген, үйірлердің, отарлардың, табындардың саны туралы деректер;

Мемлекеттік органдар, жеке және (немесе) заңды тұлғалар берген өзге де деректер.

3. Приозерск қаласының туристтік бағытын ескере отырып, ауыл шаруашылығы әлеуеті үлкен емес және қаланың қажеттілігін қамтамасыз етуге мүмкіндік бермейді, себебі мал шаруашылығы мен өсімдік шаруашылығының өнім негізінен жеке қосалқы шаруашылықтарда шығарылады.

4. Әкімшілік аумақта ауыл шаруашылығы алқаптары ретінде пайдалану үшін жарамды жерді көлемі жеткіліксіз болып табылады.

5. Сонымен бірге, ауыл шаруашылығын дамыту, неғұрлым өзектіленіп келеді. Соңғы жылдары қаланың аграрлық секторында өнімдердің жалпы көлемінің тұрақты өсуі және агроөнеркәсіп кешені қарқынды дамуы байқалуда. Мал басы және мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы өнімінің негізгі түрлерін өндіру артты.

6. Қала аумағы 5 452 гектарды құрайды, оның 77,0 % астамы - елді мекендердің жерлері, 23,0 % ауыл шаруашылығы мақсатында пайдаланылатын жерлер құрайды. Шектеулі мүмкіндіктерге қарамастан, әкімшілік аумақта мал шаруашылығын және өсімдік шаруашылығын әрі қарай дамытуға мүмкіндік бар.

7. Саланы тұрақты дамытудың құрамдасы ауыл шаруашылығы маңызы бар жерлерді ұтымды пайдалану болып табылады.

8. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді ұтымды пайдалану - жер учаскелерінің меншік иелері мен жер пайдаланушылардың ауыл шаруашылығы өнімін өндіру процесінде жер пайдалану мақсаттарын жүзеге асыруда жерді қорғауды және табиғи факторлармен өзара оңтайлы әрекеттесуді есепке ала отырып, топырақтың құнарлылығы мен жердің мелиоративтік жай-күйінің айтарлықтай нашарлауына әкеліп соқтырмайтын тәсілдерімен жоғары дәрежеге жетуді қамтамасыз ету.

9. Жайылым пайдаланушылар үшін жайылымдарды оларды тоздырмай тиімді пайдалану басты міндеті болып табылады.

10. Осыған байланысты, 2023-2024 жылдарға жайылымдарды басқару және оларды пайдалану бойынша жоспары, азықтық қажеттілігін және жайылымдардың тозу процесін алдын алуды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін ауыл шаруашылығы құрылымдары мен тұрғындар үшін жайылым айналымдарның схемалары дайындалды.

2 тарау. Жалпы мәліметтер

11. Приозерск қаласы, әлемдегі ең ірі көлдердің бірі - Балқаш көлінің батыс жағалауында, Ақтоғай ауданының Сарышаған станциясынан 12 шақырым жерде орналасқан.

12. Қаланың аумағы толқынды-шатқалы жазықтықпен ұсынылған және жартылай шөлді аймақта орналасқан.

13. 2019 жылғы 19 қыркүйектегі жағдай бойынша Приозерск қаласындағы жер қорлары 5 452 гектарды құрайды, оның ішінде 1 352 гектар - ауыл шаруашылық жерлері, оның ішінде 1 352 гектар – жайылымдар құрайды.

14. 2017 жылғы ауыл шаруашылық санағының қорытындысы бойынша қаланың әкімшілік аумағында 180-ден астам үй шаруашылықтары бар, оның ішінде 89 үй шаруашылығы - мал мен құс. Заңды тұлғаны құрмай қызмет атқаратын екі шаруа қожалығы тіркелген.

15. Малды жартылай қорада ұстайды. Жайылым кезеңі сәуір айының соңы - мамыр айының басында басталып, қазан айының соңы қараша айының басында аяқталады. Қыста малды қорада ұстайды. Қорада ұстау кезеңіне түбегейлі жақсартылған жерлерде табиғи шабындық жем шөптері біртіндеп дайындалады.

3 тарау. Климат

16. Климат өткір континентталды, үлкен маусымдық ауытқулары бар ауаның температурасы, жауын-шашынның аздығы, қыста қардың аз болуы және құрғақ жазымен белгілі. Атмосфералық жауын-шашынның жылдық мөлшері орташа 127 мм құрайды, ең үлкен мәні - 220 мм, ең кіші - 59 мм. Суық кезеңде (қараша-наурыз) орташа жылдық жауын-шашын 58 мм, жылы мезгілде - 69 мм. Ең жоғарғы айлық жауын-шашын желтоқсанда, ал ең төменгі қыркүйекте түседі. Қыс мезгіліндегі жауын-шашынның ең көп мөлшері, тиісінше, қар жамылғысы аздау. Қыс мезгілінде қар жамылғысының биіктігі орта есеппен 17,0 см-ге дейін жетеді, бұл бірнеше жылда 9,0-ден 28 см-ге дейін болады.

17. Қаланың маңайында желтоқсанның бірінші онкүндігінде тұрақты қар жамылғысы орнатылады, бірақ әсіресе қыс ерте келсе қазан айының мезгілінде мүмкін болады. Қар қабаты әдетте наурыздың екінші жартысында қар еріп кетеді.

18. Жыл бойы желдер негізінен солтүстік-шығыс және оңтүстік-батыстан соғады. Желдің орташа жылдық жылдамдығы 5,2 м/сек. Кейде дауыл дауылға (30-40 м/сек) жетеді. Қуатты желдер кезінде шаңды дауылдар жылы маусымында байқалады, бұл кезде көріну 1 км-ден аспайды.

4 тарау. Жер бедері

19. Приозерск қаласының аумағы геоморфологиялық тұрғыда орналасқан, массив Қазақ ұсақ шоқыларының оңтүстік шетіне жатады. Мұнда төбе рельефі қатты тегістелген. Тек кейбір жерлерде төменгі биіктіктермен сипатталатын типтік төбешіктер бар, әдетте олар 10-15 м-ден аспайды. Қалған беті толқынды немесе толқынды кесек жазықты көрініп бірте-бірте Балқаш көліне түсіп кетеді.

20. Рельеф геохимиялық ағындарды ұйымдастырушы болып табылады, ол әсіресе құрғақ даланың ұсақ шоқылары үшін өте маңызды, ең жетілмеген факторды - ылғалды қайта бөледі.

5 тарау. Өсімдік

21. Приозерск қаласының аумағы қатал климат және өнімді өсімдіктермен сипатталатын шөл аймағында орналасқан. Соңғысы, негізінен, сұр жусан мен тұзды құралады.

22. Өсімдіктің немесе басқа да аймақтардың ерекшелігі топырақ жамылғысы бойынша индикативті шаралармен анықталады; топырақтың түрі, олардың тұз және механикалық құрамы, ылғалдануы, рельефте орналасуы және т.б. Осыған байланысты сұр-қоңыр нашар дамыған және толық жетілмеген топырақтың топырақ жамылғысының танымал біркелкілігі зерттеуге арналған сөзсіз басым болып табылады, кейбір сипаттағы өсімдік қауымдастықтарының кең таралуын түсіндіреді.

23. Бір-бірімен ұштасқан кезде өсімдіктер өсімдіктердің түрлерін тапты. Барлығы аумағында:

- 1) Божалыш-Лере-сағыз жусан;
- 2) Шығыс тұзды балаус;
- 3) Жусан (жусан-ақтопрақты), бұталы;
- 4) Қылқан жапырақты және жусан;
- 5) Жусан-караган;
- 6) Лере-сағыз жусан және божалыш.

Ауыл аумағында жайылымдардың жағдайы қанағаттанарлықсыз.

24. Жалпы алғанда, қаланың аумағында біз алты түрді жемшөпті жерді анықтадық, олардың топтары баяндамада келтірілген.

25. Азық массасының азық-түлік тұтынуына сәйкес, шалғынды шөптер қауымдастығы күзгі-көктемгі жерлерге жатады. Малдың барлық түрлерін жайылымға ұсынылады. Жайылым жылы мезгілінде жүргізіледі.

6 тарау. Гидрография, гидрология және сулану

26. Батыс жағалауында Балқаш көлі ағынсыз, суы тұзды, кей жерлерде тұсшы. Солтүстік жағалауы биік, жартасты. Жағалау сызығы көптеген беткейлер мен бухталармен бөлінген. Ауа-райының қолайсыздығымен көлдің қуаты 1,5 м дейінгі толқын биіктігімен екі-үш нүктеге жетеді. Аумақтың сейсмикалығы бес баллдан аз.

27. Қалада суару үшін қолданылатын негізгі ашық су көздері Балқаш көлі болып табылады.

28. Табиғи су коллекторлары - сирек кездесетін бассейндер, еріген су және жауын-шашынның суы жиналатын басқа да жер асты суларының басқа жер үсті су көздері жылудың басталуымен кебеді.

29. Қарастырылған массивтің жер асты сулары минералданған. Әдетте олар өте үлкен тереңдікте және тек көлдің жағасында және өзен бетіне жақындайды, бұл сортаңға және сортаң топырақтардың пайда болуына себеп болады.

7 тарау. Геоботаника

30. 2018 жылы ауыл шаруашылығы жерлерін геоботаникалық зерттеуге сәйкес қаланың айналасындағы жайылымдар келесі көрсеткіштермен сипатталады.

31. Приозерск әкімшілік аумағы топырақтың құрамында Балқаштың қоңыр-қоңыр топырақтарына жатады.

32. Рельефтің мәліметтері бойынша, аймақ қатты тегістелген толқынды ұсақ шоқыларымен немесе толқынды тегіс жазықтықпен ұсынылған.

8 тарау. Топырақ

33. Топырақ жамылғысы топырақтың келесі түрлерімен ұсынылған: сұр-қоңыр, қоңыр сортаң, сортаңға, батпақты қоңыр топырақтар.

34. Топырақ жамылғысының негізгі фоны сұр-қоңыр топырақ болып табылады: қарапайым, толық емес және дамымаған. Механикалық құрамы оларды, көбінесе саздақтармен, шеміршекпен және қоқысымен байытқан. Гумустың мазмұны, әдетте, 1% аспайды.

35. Табиғи жағдайда шөл, көбінесе жеміссіз жайылымдар түрлі сұр сорттары мен сұр жусан (жусан және туран жусандары) басым сұр-қоңыр топырақтарда қалыптасады. Суару, органикалық минералды тыңайтқыштарды қолдану, тиісті ауыл шаруашылық техникасын қолдану кезінде көптеген термофилиялық дақылдар өсіруге болады. Дегенмен, топырақтың физикалық және химиялық қасиеттері шамадан тыс суару, салыстырмалы түрде тез қайталама тұздану немесе шөгу құбылыстарының дамуы мүмкін.

9 тарау. Жер қорының жағдайы және пайдалану

1 параграф. Жер қорын жер санаттары бойынша бөлу

36. 2019 жылғы 1 қаңтар жерді есепке алу мәліметтері бойынша қалаға бекітілген алаңы 5 452 га құрайды. Нысаналы мақсатына қарай бүкіл жер қоры 2 қосымшаға сәйкес санаттар бойынша бөлінеді.

37. Кестеге қарағанда қаланың басым бөлігі (8,01 %) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді құрайды, ал елді мекен жерлері қала аумағының 79,0 % алып жатыр, орман қоры жерлерінің үлесіне 10 % келеді, қала аумағының су қоры жерлері 3,87 %.

38. Ауыл шаруашылығында пайдалану жерлері 421 гектарды құрайды. Барлық ауыл шаруашылығында пайдалану жерлері дерлік жеке тұлғалардың тұрақты, уақытша өтеулі ұзақ мерзімдік жер пайдалануда.

39. Ауыл шаруашылығында пайдалану жерлерінен шаруа қожалығын жүргізу үшін – 91,5 % (385 гектар) және заңды тұлғасыз 6,4 % (27 га), бақ шаруашылығын жүргізу үшін және саяжай құрылысының жерлері 2,1 % (9 га) құрайды.

40. Су қоры жерлері 211 гектарды құрайды. Приозерск қаласының шекарасында Балқаш көлінің солтүстік бөлігінде су қорғау аймақтары мен топтары мен оларды экономикалық пайдалану режимі белгіленді.

41. Ауыл шаруашылығын пайдалану үшін қолайлы барлық жер пайдаланушыларға беріледі.

2 параграф. Елді мекендердің аумақтарын пайдалану

42. Елді мекендер жерлерінің жалпы ауданы 4100 гектарды құрайды, олардың ішінде ауыл шаруашылық мақсаттағы жерлері 1 352 гектарды құрайды, басқа да жерлер 436 гектарды құрайды. Аталған учаскелердің ішінде 18 гектар алқаптар, сортаңдар - 63,4 гектар, ферма ғимараттары - 98 гектар, қолайсыздықтар - 236 гектар, су - 20,6 гектар.

43. Жайылымдарға қажеттілікті есептеу Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 14 сәуірдегі № 3-3/332 "Жайылымдардың жалпы ауданы үшін рұқсат етілген жүктің нормасын бекіту туралы" бұйрығына сәйкес (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11064), геоботаникалық зерттеулер деректеріне негізделген.

10 тарау. Жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспар

Жайылымдарды басқару және оларды пайдалану жөніндегі жоспарға:

- Приозерск қаласының өнімділігі бойынша жайылым сапасын бағалау № 1 қосымшаға сәйкес ұсынылды;
- Жер қорының жер санаттары кестесі № 2 қосымшаға сәйкес ұсынылды;
- Ауыл шаруашылық жануарларын жайылымға және жылжытуға арналған маусымдық бағыттарды белгілейтін жайылымдарды пайдаланудың күнтізбелік жоспары № 3 қосымшаға сәйкес ұсынылды;
- Ветеринариялық-санитариялық объектілер туралы ақпарат № 4 қосымшаға сәйкес ұсынылды;
- Ауыл шаруашылығы мал басының саны туралы ақпарат № 5 қосымшаға сәйкес ұсынылды;
- Приозерск қаласы бойынша жайылым айналымдарының схемасы № 6 қосымшаға сәйкес ұсынылды.

Приозерск қаласы бойынша
2023-2024 жылдарға арналған
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану
жөніндегі жоспарына
№ 1 қосымша

Приозерск қаласының өнімділігі бойынша жайылым сапасын бағалау

Ұсынылған маусымдық пайдалану жайылым	Жемшөптердің с/га өнімділігі үшін жайылымдардың сапасы				
	жақсы	ортадан жоғары	орташа	ортадан төмен	нашар
Көктем-жазғы-күз	11,0-ден астам	7,0-11,0	4,0-6,9	2,0-3,9	2,0-ден кем
Көктем	7,5 артық	5,5-7,5	3,0-5,4	1,5-2,9	1,5-тен аз
Күз	3,0-4,0	2,0-2,9	1,0-1,9	-	Кемінде 1,0
Көктем-күз *					

* Көктемгі-күзгі жайылымдардың сапасын бағалау көктемде және күзде бөлек беріледі.

Тамақтандыруға арналған шабындықтар мен жайылымдардың сапасын бағалау

Ұсынылған маусымдық жайылымдарды пайдалану, шабындықтар	Жайылымның азық-түлік сапасы және тамақтану үшін шабындық (арна бірліктерінің саны 100 кг ауа-құрғақ тағамға)		
	жақсы	орташа	нашар
Көктем	68-ден астам	51-68	кем 51
Көктем-жаз-күз	50-ден астам	40-50	40-тан аз
Күз	40-тан астам	30-40	30-дан аз
Шабындықтар	45-тен астам	35-45	35-тен аз

Приозерск қаласы бойынша
2023-2024 жылдарға арналған
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану
жөніндегі жоспарына
№ 2 қосымша

Рб №	Жер санатының атауы	Ауданы (гектар)
1	Ауылшаруашылық жерлері	421
2	Елді мекендердің (қалалардың, елді мекендердің және ауылдық елді мекендердің) жерлері	3927
3	Өнеркәсіп, көлік және байланыс жерлері	893
4	Су қорының жері	211
5	Резервтік жерлер	0
	Барлығы жер	5452
	Приозерск қаласы аумағы	5452

Приозерск қаласы бойынша
2023-2024 жылдарға арналған
жайылымдарды басқару
және оларды пайдалану
жөніндегі жоспарына
№ 3 қосымша

№	Елді-мекеннің атауы	Маусымның басталуы	Маусымның аяқталуы
1	Приозерск қаласы	сәуірдің басы - мамырдың басында	қазан айының аяғында - қарашаның басында

Приозерск қаласы бойынша

2023-2024 жылдарға арналған
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану
жөніндегі жоспарына
№ 4 қосымша

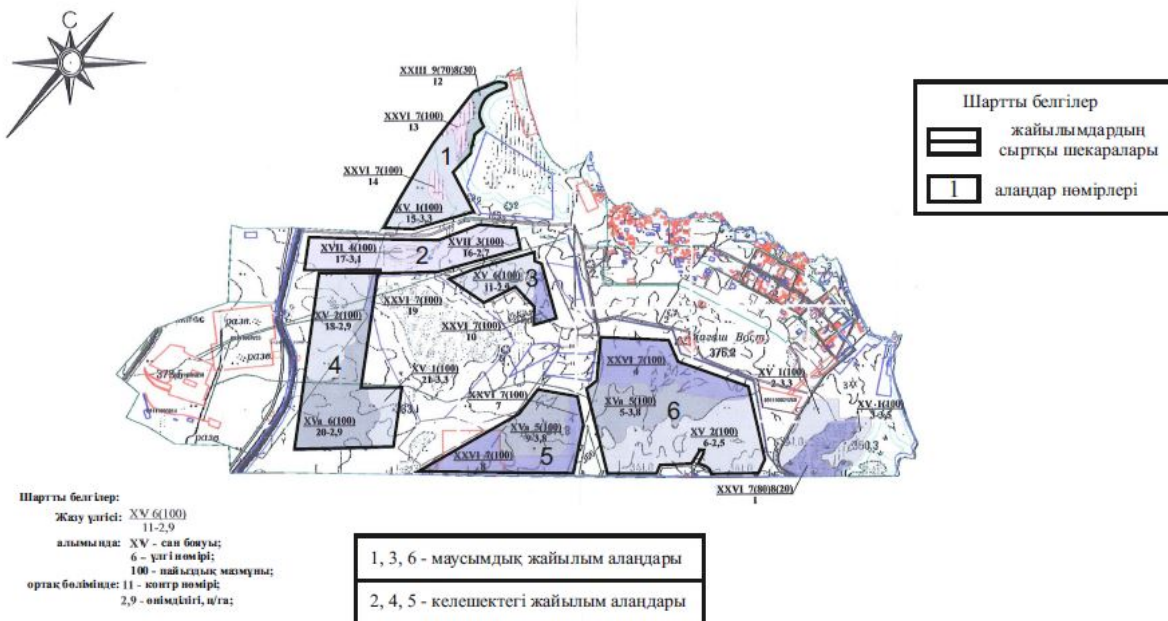
№	Регион	Ветеринарлық станциялар	Бордақтау алаңдары	Ұрықтандыру бекеттері	Ірі қара мал жерлеу алаңдары
1	Приозерск қаласы	1	0	0	1

Приозерск қаласы бойынша
2023-2024 жылдарға арналған
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану
жөніндегі жоспарына
№ 5 қосымша

№	Елді-мекеннің атауы	Ірі қара мал	Жылқы	Ұсақ мүйізді мал
1.	Приозерск қаласы	1087	166	1194

Приозерск қаласы бойынша 2023-2024
жылдарға арналған
жайылымдарды басқару және
оларды пайдалану
жөніндегі жоспарына
№ 6 қосымша

Приозерск қаласы бойынша жайылым айналымдарының схемасы

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК